

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 585/2024
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, Огранак ХЕ Ђердап Кладово, „Власинске ХЕ“ из Сурдулице, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Војислав Момчиловић, адвокат из ..., ради враћања зајма, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1794/2023 од 09.11.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1794/2023 од 09.11.2023. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужиоца и потврђује пресуда Основног суда у Сурдулици П1 138/22 од 15.12.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да накнади туженом трошкове поступка по ревизији у износу од 49.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици П1 138/22 од 15.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да врати тужиоцу на име зајма износ од 62.500,00 динара, са законском затезном каматом од 26.01.2015. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да исплати туженом на име трошкова поступка износ од 19.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1794/2023 од 09.11.2023. године, преиначена је пресуда Основног суда у Сурдулици П1 138/2022 од 15.12.2022. године, тако што је обавезан тужени да врати тужиоцу на име зајма износ од 62.500,00 динара,

са законском затезном каматом од 26.01.2015. године до исплате и обавезан тужени да исплати тужиоцу на име трошкова поступка износ од 8.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, указујући на погрешну примену материјалног права.

Тужилац је благовремено поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – други закон) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је био у радном односу код тужиоца до 26.12.2014. године, када му је престао радни однос на основу споразума о престанку радног односа. Тужилац је одлуком од 12.03.2014. године, одобрио запосленима зајам у појединачном износу од 62.500,00 динара. Истом одлуком, предвиђени су начин и динамика враћања зајма, тако да ће се од сваког запосленог прибавити изјава којом он прихвата да се отплата исплаћеног износа зајма врши обустављањем припадајућег износа месечне рате отплате зајма од зараде, односно накнаде зараде у периоду враћања зајма, чија ће се динамика и начин отплате утврдити споразумом између ЈП „Електропривреда Србије“ и Синдиката радника Електропривреде Србије, најкасније до 01.07.2014. године. У случају престанка радног односа, пре почетка отплате зајма или пре истека крајњег рока за отплату зајма, запослени ће дати изјаву којом ће прихватити обавезу да добијени зајам отплати приликом престанка радног односа. Тужени је 12.03.2014. године потписао својеручну изјаву којом се сагласио да служба тужиоца приликом обрачуна и исплате зараде односно накнаде зараде, обуставља припадајуће износе на име враћања зајма, и да у случају престанка радног односа пре истека крајњег рока за отплату зајма неотплаћени износ зајма врати приликом престанка радног односа. До дана престанка радног односа тужени није вратио износ који је од тужиоца примио на име зајма, а приликом престанка радног односа исплаћен му је утврђени износ отпремнине умањен за износ зајма од 62.500,00 динара. Правноснажном пресудом Основног суда у Сурдулици П1 90/2019 од 22.10.2020. године, тужилац је обавезан да врати туженом износ од 62.500,00 динара, који му је незаконито одбијен од износа отпремнине, са припадајућом каматом. Захтев за повраћај зајма тужилац је истакао 08.10.2020.године, а тужени благовремено истакао приговор застарелости тог потраживања. Према утврђеном, тужилац је 10.04.2017. године донео Одлуку о отпису потраживања по основу зајма запосленима у ЈП ЕПС и зависним привредним друштвима са 13.04.2017. године, којом је у члану 5. одредио да се на отписани износ зајма обрачунају и плате порези и доприноси у складу са законом , те навео да су потраживања по основу зајма запосленима у ЈП ЕПС и зависним привредним друштвима који је исплаћен на основу Одлуке од 11.03.2014. године, застарела у складу са чланом 196. Закона о раду.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев, уз дате разлоге да је доношењем Одлуке тужиоца да се на отписани

износ зајма запосленима изврши уплата пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, предметно потраживање добило карактер потраживања из радног односа и да је застарело с обзиром да је од дана настанка обавезе до дана подношења тужбе (у конкретном случају противтужбе од 08.10.2020. године) протекао трогодишњи рок заастарелости прописан одредбом члана 196. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да врати тужиоцу зајам у износу од 62.500,00 динара, са траженом законском затезном каматом, сматрајући да потраживање тужиоца није застарело, с обзиром на то да је туженом радни однос код тужиоца престао 26.12.2014. године, пре доношења Одлуке о отпису потраживања запосленима од 10.04.2017. године, и да из садржине Одлуке од 12.03.2014. године о одобрењу зајма и Споразума на основу те одлуке не произилази да се ради о потраживању из радног односа, већ о потраживању облигационо правног карактера, због чега се на права и обавезе настале из овог правног односа примењују одредбе Закона о облигационим односима о зајму и општем року застарелости у смислу члана 371., те да рок од 10 година од доспелости потраживања 26.12.2014. године, када је тужиоцу престао радни однос, до дана подношења тужбе 08.10.2020. године, није протекао.

Основано се ревизијом туженог указује да је побијана другостепена пресуда донета уз погрешну примену материјалног права, због чега је овај суд преиначио побијану другостепену пресуду и одбио као неосновану жалбу тужиоца.

Одредбом члана 371. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78 ... „Службени гласник РС“ број 18/20) је прописано да потраживања застаревају за десет година ако законом није одређен неки други рок застарелости. Законом о раду је прописан други рок застарелости новчаних потраживања из радних односа. Конкретно, одредбом члана 196. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр 24/05 ... 95/18 – аутентично тумачење) прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе.

У конкретном случају ради о зајму тужиоца датом туженом за време трајања радног односа, као и другим запосленима, под условима које је тужилац утврдио и знатно касније донео Одлуку од 10.04.2017. године о отпису потраживања запосленима у ЈП ЕПС и зависним привредним друштвима са даном 13.04.2017. године, уједно опредељујући његову правну природу и исказујући став о застарелости по члану 196. Закона о раду, како је то правилно закључио првостепени суд код оцене да је потраживање тужиоца застарело и због чега је тужбени захтев одбио као неоснован.

На основу изнетог, Врховни суд је применом процесних овлашћења из члана 416. став 1. ЗПП преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у погледу одлуке о тужбеном захтеву и трошковима првостепеног поступка.

Тужени је успео у поступку по ревизији и остварује право на накнаду трошкова у смислу члана 153., 154. и 163. ЗПП, и то на име састава ревизије од стране пуномоћника из реда адвоката у износу од 27.000,00 динара, судске таксе на ревизију у износу од 8.800,00 динара и таксе на пресуду по ревизији у износу од 13.200,00 динара, укупно 49.000,00 динара, обрачунату применом Тарифе о наградама и накнадама

трошкова за рад адвоката и Тарифног броја 1. став 1. тачка 2. Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

Трошкови одговора на ревизију нису нужни ни потребни у смислу члана 154. став 1. ЗПП, те је одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова датог одговора на ревизију.

На основу изнетог, Врховни суд је применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа-судија,
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић